

MİLLİYETÇİLİK RÜZGARLARI, 'AKKUYU NÜKLEER SANTRALİ' ve 'SAĞDUYU'

ARİF KÜNAR

Bu yazıda aktarmaya çalışacağımız ve karşı çıktığımız konu; sol veya sağ milliyetçiliğin kendisi değil (bu başka bir yazı konusu olabilir), bu ideolojinin Türkiye'deki temsilcilerinin nükleer teknoloji özelindeki beklentileri, amaçları ve bize göre yanlışları-yanılsamaları olacaktır.

Ülkemizde nükleer teknoloji isteyenleri kabaca iki kategoriye ayırmak mümkün. İlk grupta, daha çok nükleerci akademisyenlerin, mühendislerin, teknokrat ve bürokratların oluşturduğu; nükleer teknolojiyi ileri bir teknoloji olarak görüp, ülkemizde de bu teknolojinin öyle ya da böyle muhakkak ki olması gerektiğini, bu teknolojinin bizatili ülkenin teknolojik gelişmesini hızlandıracağını ve enerji elde etmek için bir alternatif oluşturacağını düşünen yalnızca teknokratik bakış açısına sahip bir kesim yer almakta. Bu gruba giren insanlarla; nükleer santrallerin teknik, ekonomik, sosyal-toplumsal riskleri ve muhtemel olumsuz sonuçları üzerine konuşmak ve yanlışlığını, gereksizliğini tartışmak, hatta nükleer teknolojiyi ve en azından ülkemizde kurulmasını savunmaktan vazgeçmelerini belli ölçülerde sağlamak mümkün. Bu kesimden birçok kişi (aralarında nükleer enerji mühendisleri, profesörler, TEK eski Genel Müdürleri, Nükleer Enerji Daire eski Başkanları, bazı TAEK üst düzey yöneticileri

ve uzmanları gibi) kategorik olarak olmasa bile; kısmen veya ülkemizdeki mevcut zihniyet ve malum uygulamalar nedeniyle tamamen, Türkiye'de nükleer santral kurulmasına karşı çıkıyor. Hatta bazı üst düzey teknokrat ve uzman, bu kaygılarını dile getirmeye çalıştıkları ve bazı politik angajmanlar, çıkarlar sonucu kendilerine dayatılan projelere, tekliflere ülke yararına uygun bulmamları nedeniyle karşı çıktıkları için görevden alınmış durumdalar (Genel olarak özetlemeye çalıştığımız bu durumlarla karşılaşan, mağdur olan ve ülkemizde nükleer santral kurmanın sakıncalı ve yanlış olacağını savunmaya başlayan birçok kişinin isimlerini daha önce çok çeşitli toplantı, panel, gazete ve dergi yazılarında defalarca zikrettiğimiz için, bu yazıda tekrarlamayacağız).

Bizi şu anda asıl ilgilendiren ikinci grup ise; nükleer teknolojiyi ilk gruptakilerin argümanlarıyla savunuyor gibi gözükken, ama esas olarak, bağlı oldukları ideolojilerinin dayatması sonucu yalnızca 'nükleer güç, nükleer silah, atom bombası'na sahip olmak isteyen, (merkez sağ ve sol partiler dışında kalan) sağ-sol radikal milliyetçi ve/ya radikal dinci partiler oluşturmakta. Gerçekte ül-

kenin enerji ihtiyacını karşılamak, yüksek teknolojiyi ülkeye taşımak gibi kaygılarla değil, gözü kapalı olarak ve sadece ideolojilerinin tahakkümü, iktidar hırslarının bir aracı olarak; ya 'İslam Dünyasının' ya da 'Türk Dünyasının' liderliğine soyunan, son seçime kadar 'kendisi iktidar olmadığı halde, felsefesi hep iktidarda olan', fakat 18 Nisan 1999 seçimlerinden sonra fiilen de iktidara gelen başta MHP olmak üzere, FP ve onlara

yardımcı olduğu için kısmen de DSP'yi (aynı zamanda da sol-milliyetçiliği temsil ettiği için) bu bloğa dahil ediyoruz. Bu yazımızda ise, nükleer santrallara sahip olunması konusunda, içlerinde en ısrarcı olan ve 30 yıldan beri kadrolarına fikri olarak bu 'ülkü'yü empoze eden MHP' nin yaklaşımını kısaca aktarmaya çalışacağız.

Özellikle merhum Alparslan Türkeş'le başlayan nükleer güce sahip olma hedefi ve hevesi, ülkücü akademik camianın ve devlet içindeki ülkücü kadroların en önemli amaçlarından birisidir. Özellikle MHP Genel Başkanı Dr. Devlet Bahçeli'nin Ankara Gazi Üniversitesi'nde oluşturduğu ülkücü kadroların içinde yer alan bir çok akademisyen, nükleer santralleri özel ilgi alanı seçerek, her platformda ülkücü kadrolara, nükleer teknolojiye mutlak sahip olunmasını anlatmışlardır. Birkaç alıntı ile örneklemeye çalışalım. İstanbul Üniversitesi'nde görev yapan ve hali hazırda MHP Genel Başkan Yardımcılarından olan Prof. Dr. Enis Öksüz, kendisiyle yapılan bir röportajda ; ' Türkiye'de bana göre en az 50 tane atom santrali yapmaları lazım.... Türkiye, bu sayede hem atom bombası yapabilecek teknolojiyi kavrayacaktır, hem nükleer enerjinin tıp sahasında, bilgisayar sahasında, kimyevi sahalarda da, pek çok sahada kullanılmasını öğrenecektir... Yani uzaktan kumandalı hale gelmiş ve Türkiye'ye karşı düşman unsurlar, saflar, bilgisizler, kandırılmış adamlar toplanıyor, ilimle, teknikle çözülmesi gereken bir konuya politik yaklaşmak suretiyle geciktiriyor Türkiye'nin işini.'(Akdeniz Postası Haftalık Gazetesi, 3 Kasım 1997 tarihli nüshası) beyanında bulunmuştur. Refah-Yol Hükümeti'nin Çevre Bakanı olan ve sanırım hemşehrilerini çok sevdiği için Ağrı'da nükleer santral yapılmasını isteyen Ziyaettin Tokar'ı desteklemek amacıyla; Ülküm Tek-

nik Elemanlar Derneği Genel Merkezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Mezunları Dayanışma Vakfı, Orman Mühendisleri Derneği ve PTT Teknisyenleri Derneği gibi ülkücülerin elinde bulunan kuruluşlar tarafından yapılan basın açıklamasın-

da, nükleer enerjiye karşı çıkanlara atfen şu cümleler yer almıştır; ' Her ne zaman bu açık gerçeğin gereği yapılmaya başlansa, gizli bir elin işaretiyle kendilerine yeşil çevreciler adını takan ve çoğunluğunu ideolojileri iflas ettiği için oyuncaksız

kalan entellerin oluşturduğu kuru kalabalık ortalığa sürülerek Türkiye'nin önü kesilmektedir. Bu piyonların arkasında ellerindeki petrol rezervini tüketmeden dünyanın nükleer enerjiye geçmesini istemeyen petrol kartelleri ile Türkiye'nin nükleer bir güç olmasını kendi yakın ve uzak menfaatlerine uygun bulmayan malum uluslar arası güç odakları vardır. Bu noktada bizim en büyük talihsizliğimiz hükümette bulunan siyasi kadroların yeterli iktidar gücüne sahip olamamalarıdır'.

Benzer bir sunuş, yine Gazi Üniversitesi Öğretim Üyelerinden ve TÜBİTAK eski Başkanlarından Prof. Dr. Sümer Şahin tarafından, 1995 yılında yapılan nükleer teknoloji konulu bir brifing toplantısında bizzat Alparslan Türkeş'e yapılmıştır. Davetli olmadığımız halde tesadüfen izleyiciler arasında bulunarak şahit olduğumuz bu brifingte, Prof. Dr. Şahin, Türkiye'nin Ortadoğu'nun ve Türkiye Cumhuriyetlerin lideri olabilmesi için, nükleer güce muhakkak ki sahip olması gerektiği ve bunun da ancak ve ancak MHP'nin iktidara gelmesiyle mümkün olabileceğini söyleyerek büyük alkış aldı. Ülkemizde ilk kez bir siyasi dergi, hem de Ülkü Ocakları'nın yayın organı olan bir dergi, nükleer enerjiyi özel kapak-dosya konusu yaptı. Bütün bu çabaların, MHP'nin AR-GE grubuna hazırlattığı 'Enerji ve Enerji Kaynaklarımız' kitapçığına nasıl yansıtıldığını göstermek için son bir alıntı daha yapalım ; " Bir kısmı Uluslar arası çevre örgütleri tarafından desteklenen bu gruplar Gönüllü

Çevreci Kuruluş sıfatıyla hareket etmekte bilerek veya bilmeyerek (genelde bilerek) nükleer enerjiyi yanlış tanıtmaktadırlar. Gösteri gruplarının kuruluş ve amaçları incelendiğinde bunların genelde eski tüfek devrimcilerin, Rusya İmparatorluğu'nun (!) çöküşü ile birlikte demokratik ülkelerdeki yeni versiyonları olduğu kolayca anlaşılacaktır. Nükleer güç santral teknolojisine girmekte bir hayli geç kalmış olan Türkiye daha fazla vakit kaybetmemelidir.”

Alıntılardan

anlaşılacağı gibi, niyet doğrudan doğruya nükleer bir güç olmak. Bu yazımızda detaylandırmadık ama özellikle bu grubun istediği ve tercih ettiği nükleer teknolojiye bakarak ta bunu anlamak çok kolay. Milli teknoloji olsun, yakıt bağımlılığı olmasın ve biz daha sonraki nükleer santralleri kendimiz kurulum yaklaşımlarıyla tarifledikleri teknoloji; Hindistan, Pakistan, Çin'in atom bombası yapmak için tercih ettikleri CANDU tipi, doğal uranyum kul-

lanan ve teknolojisi doğrudan veya dolaylı olarak transfer edilebilen nükleer santral modelidir.

Ama unutulmasın ki, batı, her zaman ki iki yüzlülüğüyle; hem ticari açıdan, nükleer sektörü iflas etmesin diye kendisinin terk ettiği, vazgeçtiği nükleer santrallerini pazarlıyor hem de bu gücünü gerekirse daha önce nükleer teknoloji sattığı

kümet kurulur kurulmaz açıklayacağını beyan etti. Şimdi nükleer santralleri öyle veya böyle savunan bütün siyasiler, bürokrat ve teknokratlar, uzmanlar, mühendisler, 'sağduyulu' her yurtsever oturup tekrar düşünmek ve değerlendirme yapmak zorundadır. Buradaki amaç-niyet, ülkenin ve doğanın, gelecek nesillerin iyiliği ve enerji kullanımı için mi, yoksa yeni güç dengeleri oluşturma peşinde koşmak mı? Yükselen bu

Irak'a, Kuzey Kore'ye, Çin'e, Pakistan'a, İran'a ve Hindistan'a uyguladığı gibi ambargoya dönüştürebiliyor. Bu hususu çok iyi düşünmek ve atılan adımları bu çerçevede düşünmek gerekiyor.

Artık MHP iktidarda ve ilk önceliklerinden birisi de bu konuyu sonuçlandırmak. Akkuyu Nükleer Santral ihalesini yapan TEAŞ, sonuçları hü-

yeni milliyetçilik dalgasına kapılarak, sonu hüsrarla bitebilecek, ülkenin kaderini doğrudan ipotek altına alacak niyetlere yardımcı olacak bir nükleer maceraya girmeli miyiz ? Batılı tüm demokratik ülkelerin terkettiği ve yalnızca Romanya, Arjantin, Çin, İran, Hindistan, Pakistan, Rusya, Güney Kore gibi 'malum ülkelerin', 'malum amaçları' için peşinden koştuğu bir teknoloji bize ne kadar uygun ve biz, bu 'malum ülkeler' kategorisine girmek zorunda mıyız, bütün bunları gerçekten ulus olarak hak ediyor muyuz acaba?